

KIRJALLINEN KYSYMYS 735/2014 vp

Perustulokokeilun toteuttaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Perustulosta on tuotettu useita erilaisia malleja ja laskelmia. Enää puuttuu mahdollisuus saada kokeilemalla teorian lisäksi käytännön tietoa siitä, mikä toimii ja mikä ei.

Perustulon käyttöönotto olisi perusteellinen muutos sosiaaliturvajärjestelmäämme. Näin merkittävän uudistuksen vaikutuksista monet, erityisesti dynaamiset vaikutukset ovat vaikeasti ennustettavia. Näitä vaikutuksia voidaan parhaiten tutkia kokeellisesti.

Perustulokokeiluista saatavan tiedon perusteella perustuloon perustuvaa järjestelmää voidaan kehittää kannustamaan työn vastaanottamista ja vähentämään köyhyyttä mahdollisimman tehokkaasti. Ajatus kokeilusta on saanut kannatusta eduskunnassa yli puoluerajojen.

Hallitusmuodossa mainitaan, ettei Suomessa saa asettaa ketään eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. Hyväksyttävänä perusteena on kuitenkin pidetty esimerkiksi nuorisotyöttömyyden vähentämistä, kun nuorten työmarkkinatu-

kioikeutta on rajoitettu. Perustulon tilapäinen kokeileminen lienee vähintäänkin yhtä hyväksyttävä peruste, kun tavoitteena on selvittää sitä, edistäisikö perustulo työllistymistä.

Kokeilu voitaisiin toteuttaa esimerkiksi alueellisena kokeiluna tai satunnaistamalla. Alueellisesti toteutetuista kokeiluista tunnetuimpia on Paltamon Työtä Kaikille -kokeilu, jossa kerättiin kaikki työttömille maksettavat etuudet yhteen ja työllistettiin niillä kaikki kunnan työttömät. Satunnaistamista käytetään arviointitutkimuksessa. Satunnaistamista on käytetty esimerkiksi työterveyslaitoksessa vertailtaessa osasairausvapaata ja tavallista sairauslomaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus toteuttaa perustulokokeilun Suomessa?

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2014

Outi Alanko-Kahiluoto /vihr

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 735/2014 vp:

Aikooko hallitus toteuttaa perustulokeilun Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perustulosta tai kansalaispalkasta on keskusteltu Suomessa vuosikymmeniä. Keskustelu on ollut viime vuosina ehkä työmarkkinoiden ja työllisyyden kehityksestä johtuen aiempaa vilkkaampaa. Keskustelussa esitetyt mallit ovat olleet hy-

vin yleisellä tasolla ja ne ovat poikenneet huomattavasti toisistaan.

Perustuloa koskevaa kirjausta ei ole nykyisen eikä edellisen hallituksen ohjelmassa, eikä perustuloa koskevaa valmistelutyötä ole tehty. Jotta perustulokeilu voitaisiin käynnistää, olisi luotava perustulon malli, selvitettävä sen yhteydet muuhun lainsäädäntöön, vaikutukset toimeenpanojärjestelmiin, varata budjettiin kokeilun vaatimat määrärahat ja säädettävä kokeilun vaatima lainsäädäntö. Jo pelkästään käytännön syistä perustulokeilun käynnistäminen tällä vaalikaudella ei ole mahdollista.

Perustulokeilun toteuttaminen voi tulla pohdittavaksi aikaisintaan neuvoteltaessa seuraavan hallituksen hallitusohjelmasta.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2014

Sosiaali- ja terveysministeri Laura Rätty

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 735/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Outi Alanko-Kahiluoto /gröna:

Ämnar regeringen genomföra ett försök med basinkomst i Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland har basinkomst eller medborgarlön diskuterats i decennier. Diskussionen har under de senaste åren varit livligare än tidigare kanske till följd av hur arbetsmarknaden och sysselsättningen har utvecklats. De modeller som lagts fram i

diskussionen har hållit en mycket allmän nivå och de har skilt sig betydligt från varandra.

Det finns ingen notering om basinkomst i det nuvarande eller föregående regeringsprogrammet och inget beredningsarbete om basinkomst har utförts. För att ett försök med basinkomst ska kunna inledas måste man skapa en modell för basinkomsten, utreda hurdana samband den har med övrig lagstiftning och hur den inverkar på verkställighetssystemen, reservera de anslag som försöket kräver i budgeten och stifta sådan lagstiftning som försöket kräver. Redan av praktiska skäl är det inte möjligt att inleda ett försök med basinkomst under denna valperiod.

Ett genomförande av ett försök med basinkomst kan komma i åtanke tidigast vid förhandlingarna om nästa regerings regeringsprogram.

Helsingfors den 22 oktober 2014

Social- och hälsovårdsminister Laura Rätty